

TAMMELA

Arviointikertomus vuodesta 2021

Sisällys

1. Tiivistelmä ja kysymykset kunnanhallitukselle.....	1
2. Puheenjohtajan katsaus.....	2
3. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminta.....	3
4. Edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintojen käsittely.....	4
5. Talouden arviointi.....	5
6. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	7
7. Arviointikertomuksen hyväksyminen.....	10

Kuvat: Heli Halonen

1. Tiivistelmä ja kysymykset kunnanhallitukselle

Tarkastuslautakunta on käynyt tarkoituksenmukaiseksi katsomassaan laajuudessa läpi kunnan taloutta ja hallintoa tilikaudelta 2021. Tässä arviointikertomuksessa myöhemmin esitettävien näkökohtien perusteella tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuuston päättäväksi, että kunnanhallitus antaa vastineensa syyskuun 2022 loppuun mennessä seuraaviin kohtiin ja muutoinkin ottaa huomioon tarkastuslautakunnan havainnot seuraavaa talousarviota valmisteltaessa.

Kunnan uusien luottamushenkilöiden perehdytys mm. kuntalain mukaisesti tehtäviinsä on jäänyt tekemättä. Onnistunut kuntajohtaminen voi toteutua, kun luottamushenkilöt tunnistavat tehtävänsä taustalla olevan lainsäädännön sekä hyvän hallinnon periaatteet. Tämä koskee myös johtavia viranhaltijoita sekä koko henkilöstöä. **Tarkastuslautakunta kysyy kunnanhallitukselta, aiotaanko luottamushenkilöiden perehdytys hoitaa lähitulevaisuudessa?**

Kunnanhallitus antoi vastineensa vuoden 2020 arviointikertomuksen havaintoihin. Vastineessa viitataan mm. henkilöstövaihdosten tuomiin ongelmiin sekä suunnitteluihin kehittämistoimiin hallinnon työprosesseissa. **Miten vastineessa mainitut hallinnon kehittämistoimenpiteet ovat edenneet vastineen antamisen jälkeen?**

Taloutta koskevassa kappaleessa esitetään huoli kunnan kiinteäksi muodostuneen kullurakenteen tarkastelun tarpeesta. **Tarkastuslautakunta kysyy kunnanhallitukselta, onko kiinteitä kullurakenteita tarkasteltu osana talouden sopeuttamistoimenpiteitä ja millaisia mahdollisuuksia kunnalla on muokata rakenteita taloudellisemmiksi ja tuottavammaksi?**

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota viemäriin päätyviin vuotovesiin. Vuotovesistä johtuen jätevedestä asiakkailta perityt käyttömaksut ovat noin 50 000 euroa

kunnanhallitukselta, millainen on viemäriverkoston korjaussuunnitelma?

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota ympäristölautakunnan päätöksentekoon. Erään päätöksen perustelutekstissä mm. lukee, että kun lain edellyttämät oikeudelliset edellytykset (MRL 171§ 2 mom.) poikkeamisen myöntämiseen eivät toteudu, ei erityisillä syillä ole ratkaisevaa merkitystä eikä poikkeamista näin ollen voida myöntää. Lautakunta päätti ilman perusteluja esittelijän ehdotuksen vastaisesti. **Miten kunnanhallitus valvoo lautakuntien päätöksentekoa ja onko ympäristölautakunnan maankäyttö- ja rakennuslakia koskevissa päätöksissä ilmennyt sellaisia epäkohtia, joista kunnan olisi tullut valittaa hallinto-oikeudelle?**

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tilinpäätöksen sisäisen valvonnan seurantateko vaikuttaa pinnalliselta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on vuodelta 2015. Ohje ei ole enää ajantasainen eikä riskikartoituksiakaan ole kunnanhallituksessa tehty. **Tarkastuslautakunta kysyy kunnanhallitukselta, koska se aikoo toteuttaa lakisääteisen tehtävänsä kuntalaissa määrättyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviensä osalta?**

Tarkastuslautakunta kysyy kunnanhallitukselta, miten yrittäjyyden ja elinvoimaan liittyvät tavoitteet tulevaisuudessa saavutetaan ja millaisia käytännön toimenpiteitä näiden edistämiseen suoritetaan?

2. Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2020 jätti perinnöksi kaksi isoa keskenäistä asiaa, koronan ja yhtenäiskoulun. Koronan kanssa opittiin elämään ja henkilöstön hyvällä työllä saatiin asiat hoidettua.

Koronasta huolimatta - tai sen vuoksi - kunnan tilinpäätös oli niin hyvä, että ylimääräinen investointimäärärahavarauksen voitiin tehdä helpottamaan tulevaa.

Yhtenäiskoulun suunnittelu jatkuu, tosin välillä pienten mutkien kautta. Tämän vuoden syksyllä vielä, kun tehdään uudet painelaskelmat, nähdään, onko meillä varaa ja uskallusta tähän investointiin. Rakennuskustannukset ovat melko lailla nousseet vuoden aikana.

Kuntavaalit käytiin koronan siirtämänä vasta alkukesällä, mistä johtuen valtuustokausikin alkoi myöhässä.

Tarkastuslautakunnan mielestä luottamushenkilöiden koulutukseen pitäisi panostaa enemmän erityisesti heti valtuustokauden alussa. Olisi hyvä, jos pian vaalituloksen selvittyä saataisiin koulutukset aloitettua. Myös kokeneemmat luottamushenkilöt hyötyisivät koulutuksista. Erityisesti puheenjohtajiston koulutukset tulisi järjestää huolellisesti, koska meillä kaikilla kokoustekniikka ei ole aina hallussa. Tämä olisi hyvä muistaa sitten, kun teemme vaalikauden viimeistä budjettia.

Myös henkilökunnan koulutuksesta pitää huolehtia. Etenkin esimiesasemassa olevien koulutus johtamistapojen parantamiseksi ei mene koskaan hukkaan. Työssään viihtyvä henkilöstö on tehokas ja antaa kunnasta myös ulospäin myönteisen vaikutelman.

Taito Syrjälä

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

3. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminta

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lisäksi tehtävänä on sidonnaisuusilmoitusten vastaanottaminen ja niiden vieminen valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano arviointivuonna 2021

Suomessa käytiin kuntavaalit keväällä 2021, jolloin myös tarkastuslautakuntaan tilikautta 2021 arvioimaan valittiin uudet jäsenet:

Jäsen	Varajäsen
Taito Syrjälä, pj.	Arja Turtiainen
Teemu Kajava, vpj.	Taru Kosunen
Heli Halonen	Tuomas Rantala
Kati Leino	Matti Lintukorpi
Keijo Virtanen	Janne Vihreäsaari

Kunnan tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, HT Minna Ainasvuori. Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle työohjelmansa edistymisestä ja tilikauden 2021 tarkastushavainnoista.

Tarkastuslautakunta on arvioinut tavoitteiden toteutumista tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen pohjalta. Lautakunta on lisäksi tutustunut toimielinten tekemiin päätöksiin ja kuullut viranhaltijoita arviointinsa tueksi.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain 84 §:n mukaan laissa todettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitusvelvollisuus astui voimaan uuden valtuustokauden alusta lähtien.

Tarkastuslautakunta käsitteli tehtävänsä mukaisesti muutokset sidonnaisuuksissa ja saattoi sidonnaisuusrekisterin valtuustolle tiedoksi. **Joiltakin ilmoitusvelvollisilta on jouduttu pyytämään ilmoitusta useampaan kertaan. Ilmoituksen tekeminen on ilmoitusvelvollisen vastuulla eikä sitä tulisi joutua pyytämään uudelleen.** Avoimuus myös lisää osaltaan kunnan hyvää mainetta tässäkin asiassa.

4. Edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintojen käsittely

Kunnanhallitus antoi vastineensa valtuustolle kokouksessa 25.10.2021. Tarkastuslautakunta toteaa vastineen olevan pääosin asianmukainen ja riittävä.

Edellinen tarkastuslautakunta kysyi hallitukselta talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Vastineen mukaan talouden suunnan pitäminen ylijäämäisenä vaatii nykytilanteen rehellistä tarkastelua ja uteliaisuutta muutoksien tarjoamiin mahdollisuuksiin. Henkilöstömenot ovat suurin yksittäinen menoerä, johon kunnan ratkaisulta ulottuu. Näin ollen kunnan taloutta on johdettava siten, että henkilöstömenot eivät kasva, vaan palveluverkkoa sopeutetaan tarvetta vastaavaksi.

Samanaikaisesti tarkastuslautakunta peräänkuulutti hallinto- ja talousosaamista päätöksenteon tueksi. Tältä osin henkilöstömenojen sopeuttaminen ei ole vastineen perusteella ratkaisu. Vastineessa todetaan, että hallinnon henkilöstövaihdokset ovat laskeneet suoritustasoa. Osaajien joukko on pienentynyt ja nykyinen henkilöstömitoitus on koettu liian pieneksi. Henkilöstökyselyssä työnkuvia ja työprosesseja ei koettu selkeiksi ja työntekijät ovat kokeneet väsymystä. Rekrytointeja on pyritty hoitamaan mahdollisimman pikaisella aikataululla ja saamaan hallintoon ammattitaitoisia työntekijöitä. Haasteena on ollut kunnallisen kokemuksen omaavien hakijoiden puute.

Kunnantalolle tehtiin työterveyshuollon työpaikkaselvitys lokakuussa 2020. Yhtenä tuloksena selvityksessä todettiin mm., että hallinnon henkilöstöllä on liian suuri työ määrä. Hallinnon tehtävät ovat niin monimutkaisia, että uuden tiedon määrä ei ole hallittavissa. Vastineen mukaan tätä pyritään helpottamaan selkeytettävillä tehtävänkuvilla ja tiimityön kehittämisellä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan samalla on kiinnitettävä huomiota hyvään johtamistapaan, selkeisiin tehtäväkuviiin ja annettujen tehtävien ennakoitavuuteen.

Henkilöstön lisäämisen ohessa yhtä merkityksellistä on vastineen mukaan poistaa päällekkäisiä työvaiheita ja selkeyttää tehtäväkohtaisia vastuita. Myös ohjelmistojen ajantasaisuuteen ja niiden käytön osaamiseen on syytä kiinnittää huomiota. Manuaalisen työn määrää on vähennettävä ja automatisoinnin mahdollisuudet on otettava käyttöön.

Tarkastuslautakunta kannustaa toimintojen automatisointiin ja digitalisointiin osana hallinnon kehittämistyötä.

Edellinen tarkastuslautakunta kysyi hallitukselta, miten se aikoo kehittää kunnan elinvoimaa. Vastineen mukaan ”elinvoima on abstrakti käsite ja Tammelan osalta on tarpeen käydä perinpohjainen keskustelu siitä, mitä elinvoimalla tarkoitetaan Tammelassa”. Tarkastuslautakunta toteaa, että elinvoimainen kunta yksinkertaisuudessaan houkuttelee asukkaita ja yrityksiä. Kunta voi hyvällä hallinnolla ja toimillaan herättää luottamusta nykyisissä asukkaissaan. Kun hallinto on hyvää, se houkuttelee myös uusia tulijoita.

Elinvoimalle löytyy useita suoria ja välillisiä mittareita. Elinvoimaisuus on keskeisimpiä strategisesti kirkastettavia asioita. Sitä tulee johtaa tavoiteltuun suuntaan eikä kulkea sen sattumanvaraisuuden mukana.

5. Talouden arviointi

Tilikauden tulos näyttää 482 276,39 euroa ylijäämää. Edellisen tilikauden ylijäämä oli noin 1,26 milj. euroa. Tilikausi muodostui talousarviota paremmaksi.

Toimintatuottoja kertyi 4,3 milj. euroa, missä oli hieman kasvua edellisvuoteen nähden. Päättyneellä tilikaudella kirjattiin tukien avustusten tiliryhmään sivistyspalvelujen hankkeisiin valtionavustuksia enemmän kuin edellisvuonna.

Toimintamenot kasvoivat 38,8 milj. euroon. Kasvua oli yhteensä 1,3 milj. euroa. Palkkasumma kasvoi samoin kuin palvelujen ja tarvikkeiden ostot. Kunnan tulisi tarkastella kiinteää kulurakennetta erittäin kriittisesti ja arvioida, ovatko prosessit nykyisellään tuoksellisia.

Toimintakate kuvaa tuottojen ja kulujen erotusta. Tunnusluku on kunnissa aina negatiivinen. Toimintakate oli -34,5 milj. euroa ja 1,2 milj. euroa edellisvuotta heikompi.

Kunnallisveroprosenttia ja kiinteistöveroprosenttia nostettiin tilikaudelle 2021. Tuoveroprosentti oli 21,25. **Verotuloja** kertyi 24,7 milj. euroa, mikä oli noin 2 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Verotulojen suotuisaa kehitystä oli havaittavissa tilikaudella koko maassa veroprosenttien nostamisesta huolimatta.

Valtionosuuksia kertyi edellisvuotta vähemmän. Valtionosuudet olivat 12,9 milj. euroa, kun edellisvuonna niitä saatiin 13,8 milj. euroa.

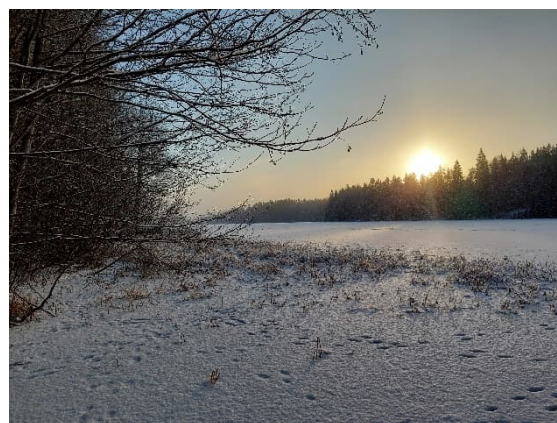
Vuosikate oli 3,1 milj. euroa (3,2 milj. euroa vuonna 2020). Perusoletuksen mukaan kunnan vuosikate on riittävä, jos se on vähintään siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen. Tämä mittari pätee erityisesti, kun investoinnit ja poistot ovat samalla tasolla. Tästä näkökulmasta vuosi

2021 oli kohtalaisen hyvä, mutta heikompi kuin edellisvuosi. Koulukeskuksen rakennukseen tehtiin miljoonan euron lisäpoisto.

Tilikauden 2021 päättyessä kunnan **taseeseen kertyneet ylijäämät** ovat 7,0 milj. euroa. Kertymä kehittyy hiljalleen positiivisesti. Konsernissa ylijäämää on nyt noin 11 milj. euroa.

Kunnalla on taseessa **lainaa** 7,3 milj. euroa. Lainakanta on vähäinen. Konsernissa lainaa on 12,7 milj. euroa. Asukasta kohden kunnalla lainaa oli vuoden lopussa 1 230 euroa ja konsernissa 2 122 euroa.

Lainojen rinnalla on tarkasteltava tilinpäätöksen liitetiedoista (liitetieto 38) ilmeneviä **vuokra- ja leasingvastuita**, kun tarkastellaan todellista velkaantumista. Erityisesti konsernissa nämä vastuut kasvoivat edellisestä tilikaudesta. Tähän on vaikuttanut Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän leasingvastuiden kasvu.

Kunnalla lainat sekä vuokra- ja leasingvastuut olivat asukasta kohden 1 233 euroa ja konsernilla 2 277. Jälkimmäinen luku kertoo eniten asukaskohtaisesta velkaantumisesta. Määrä on Tammelan kunnassa verraten vähäinen, minkä tuleekin olla tunnusomaista asukasluvultaan pienenevässä kunnassa.

Rahoitusosa ja investointien toteutuminen

Kunta investoi tilikaudella noin miljoonalla eurolla. Investointitaso oli samaa luokkaa kuin edellisvuonna. Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta oli 2,2 miljoonaa euroa, joka sekin samaa tasoa edellisvuoden kanssa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli vuonna 2021 noin 2,3 milj. euroa. Tunnusluku kävi miinuspuolella tilikaudella 2019. Tunnusluku ei saisi kunnallistaloudessa muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tunnusluku on vuoden 2021 lopussa hyvällä tasolla.

Investoinnit toteutuivat kokonaisuutena heikosti. Investointeihin oli talousarviossa varattu yli 3 miljoonaa euroa, kun toteuma oli noin miljoonan. Yhtenäiskoulun hankkeeseen oli budjetoitu 500 tuhatta euroa. Porras-Riihivalkaman vesihuoltolinjan hanke siirtyi kuluvalle vuodelle.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana vesi- ja viemäriverkostoja on saneerattu noin miljoonalla eurolla. Tarkastuslautakunta kiinnittää silti huomiota viemäriin päätyviin vuotovesiin. Vuotovesistä johtuen jätevedestä asiakkailta perityt käyttömaksut ovat noin 50 000 euron pienemmät, kuin jätevedenkäsittelystä kunnan vesilaitokselle kertyvä jätevesilasku.

Investointituloja tosin saatiin yli kaksinkertainen määrä siitä, mitä oli suunniteltu.

Kunnan teettämän arvion mukaan vuosikatteen tulisi pysyä noin 2,3–2,4 milj. euron vuositasolla, jotta investointi olisi tulevaisuudessa terveellä pohjalla eikä talous vaarannu. Verotulot vaikuttavat vuosikatteen ja toisaalta verotulot eivät välttämättä kasva ilman investointeja.

Investoinneilla on kuitenkin koko kunnan kannalta strateginen merkitys. Niitä tulee

toteuttaa suunnitellusti ja nähdä ne osana kunnan elinvoiman kehitystä.

Arvio toimintakertomuksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeista

Tilintarkastaja ei ole todennut olennaista huomautettavaa tilinpäätöksestä. Tilinpäätös, toimintakertomus ja konsernitilinpäätös antavat olennaisilta osin oikean ja riittävän kuvan kunnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota joiltakin osin vanhentuneisiin teksteihin. Talousarvio ja tilinpäätös olisi suotavaa käydä kokonaisuutena huolella läpi. Esimerkiksi tilinpäätöksen s. 21 kertoo edelleen seitsemän vuotta vanhasta valtiosuusjärjestelmän muutoksesta. Samoin vesihuollon taseyksikköasia vuodelta 2015 sivulla 24 on epäolennaista tietoa tilinpäätöksessä keväällä 2022. Huolellisesti laaditut kunnan asiakirjat ovat osaltaan kunnan käyntikortti.

Korona-avustukset ovat lisänneet kuntien valtiosuuksia merkittävästi, mikä on näkynyt positiivisina tilikauden tuloksina. Tilanne tulee todennäköisesti heikkenemään jatkossa. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vaikutuksia kuntien talouteen ei voida ennustaa.

Myös Tammelassa päätöksenteon on oltava ennakoivaa ja riskit tulee olla huolella kartoitettu. Kuten tilinpäätöksessäkin todetaan, kunnan taloudellinen liikkumavara on lopulta vähäinen ja kunnan omien toimien vaikutukset ylijäämäisiin tilikausiin ovat olleet vain marginaaliset.

6. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Tammelan kunnan talousarviossa ei toimielimille ole asetettu toiminnallisia tavoitteita. Konserniyhtiö on unohdettu talousarviosta kokonaan.

Talousarviossa on taulukoissa suoriteta-voitteita, joilla ei kuitenkaan voida osoittaa strategian edistämistä eikä tuloksellisuuden kehittämisyrittä. Suoritetaulukoista ei ulkopuolinen pysty tulkitsemaan, mihin operatiiviseen seurantaan tarkoitetuilla tunnusluvuilla pyritään. Näin ollen tarkastuslautakunta ei voi arvioida toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sille määrätyn lakisääteisen tehtävän hengessä.

Seuraaviin taulukoihin on koottu tarkastuslautakunnan näkemyksiä siitä, mitkä asiat ovat edistäneet tuloksellisuutta kunnassa ja mitkä asiat vaativat erityishuomiota kehitykseen parempaan suuntaan.

Kunnanhallitus/ koko kunta

+	Tilikauden tulos oli ylijäämäinen.
+	Kunta käynnisti talous- ja hallintojohtajan rekrytoinnin.
+	Koko kunta selviytyi koronan aiheuttamista poikkeusoloista hyvin.
-	Kuntastrategian päivitys ei käynnistynyt valtuustokauden vaihduttua.
-	Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden valmistelu valtuuston päätettäväksi ei toteudu kuntalain hengessä.
-	Konserniyhtiön ohjaus talousarvion kautta ei toteudu.
-	Asukasmäärä kehittyy huolestuttavaan suuntaan ja huoltosuhde heikkenee.
-	Luottamushenkilöiden koulutusta ei juuri ole ollut vaalien jälkeen.
-	Talous- ja palkkahallinnon palveluntuottajan työn laatua on jouduttu paikkaamaan kunnan työntekijöiden toimesta.

Sivistyspalvelut

+	Sivistystoimi on ollut aktiivinen hanke- rahoituksen hakija.
+	Lautakunnan viranhaltijaesittely on sel- keää.
+	Hyvinvointityöryhmä on aloittanut toi- mintansa.
+	Asiakkaat ovat tyytyväisiä sivistystoi- men palveluihin.
+	Avoimiin tehtäviin on saatu henkilökun- taa hyvin.
+	Ohjatut liikuntatunnit palautuivat koro- naa edeltävälle tasolle ja kirjastokäynnit lisääntyivät.
+	Nuoriin kohdistuvat työllistämistoimet onnistuivat hyvin.
-	Varhaiskasvatuksen tilamuutokset ovat aiheuttaneet operatiivisia haasteita.
-	Lastensuojelutoimenpiteet aiheuttavat kasvavia kustannuksia.

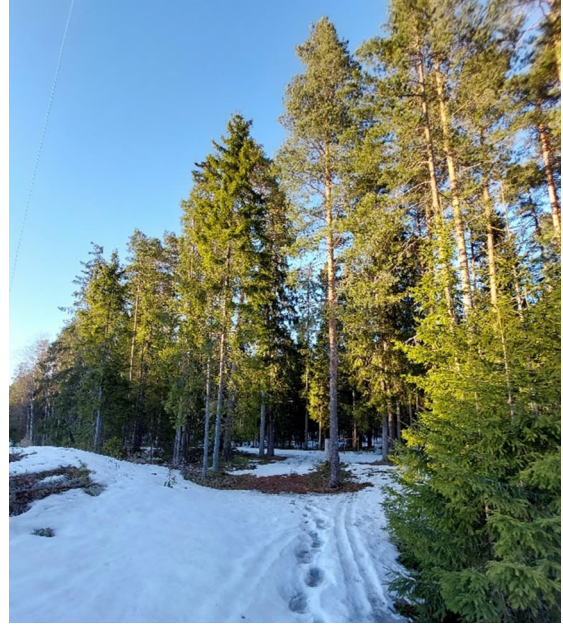

Tekniset palvelut

+	Porras-Riihivalkaman vesihuoltolinjan ja runkoviemärirakennushankkeen suun- nitelmat ovat valmistuneet.
+	Energiatehokkuusinvestointeja on jat- kettu suunnitelmien mukaan.
+	Uuden yhtenäiskoulurakennuksen suunnittelussa on huomioitu monikäyt- töisyys.
+	Kunnalle tarpeettomiksi jääneiden kiin- teistöjen myynti on aloitettu 2 pienen kiinteistön myynnillä.
+	Yritysten ja muiden tilojen käyttöä on tehostettu vuokraamalla 2 pientä toimi- tilaa.
+	Saarenkansanpuiston hoito- ja käyttö- suunnitelma on päivitetty.
-	Verkostoon pumpatut vesi- ja jätevesi- määrät edelleen merkittävästi suurem- pia kuin laskutetut määrät.
-	Sähköisen rakentamisen lupahakemus- järjestelmää ei ole vielä saatu asia- kaskäyttöön.
-	Rakennustontteja ei ole myyty. Tontti- markkinointia tulisi harkita tehtäväksi valtakunnallisissa myyntikanavissa.
-	Asuntotuotanto ei ole kasvanut suunni- tellusti.
-	Vuokrasaatavien perintä ei ole riittävän tuloksellista.

Ympäristölautakunta

- + Kaavoitus on ulkopuolisista tekijöistä johtuen ollut pysähdyksissä. Vuonna 2021 kaavoitustyöt lähtivät jälleen käyntiin.
- + Lautakunnan viranhaltijaesittely on selkeää.
- + Rakennusjärjestyksen päivittäminen joustavaksi ja mahdollistavaksi on saatu luonnosvaiheeseen
- Virkamiesvalmisteluun lautakunnassa palautetut asiat tulee ohjeistaa selkeämmin.

Me haluamme, että saamamme palvelut ovat laadukkaita ja oikea-aikaisia!

Niin mekin! Laitetaan laadulle tavoitteet ja aletaan mittaamaan sitä!

Me haluamme viihtyä työssä ja olla osaavia!

Hienoa! Järjestämme koulutusta ja seuraamme tavoitteellisesti työhyvinvointianne.

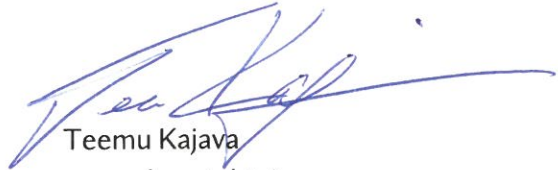

7. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Tammelassa 20.5.2022

Taito Syrjälä
puheenjohtaja

Teemu Kajava
varapuheenjohtaja

Heli Halonen
jäsen

Kati Leino
jäsen

Keijo Virtanen
jäsen